

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עב"י 63030-03-22 גרשנזון נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט נמרוד פלקס

ללי גרשנזון

המערערת

נגד

מדינת ישראל - משרד הבריאות

המשיב

החלטה

1. בדיון שהתקיים ביום 20.2.23 נרשם מפי באי כח הצדדים כהאי לישנא: "לאחר ששמענו את הערות ביהמ"ש ובהמלצתו, בשים לב לכלל נסיבות העניין ולכך שסוגיית הרשעת המערערת בעניין חריגה מהוראות כלל ג' לרישא לכללי הסתדרות הפסיכולוגים בישראל משנת 2008 באשר לאופן ניסוח חוות דעת המוגשת לבית משפט מהווה הרשעה ראשונה מסוג זה בישראל והעומדת בעינה, ובשים לב לכך שבגין דברים אלו התלתה המערערת את רישונה מרצון מעיסוק בפסיכולוגיה משפטית למשך 4 חודשים, מוסכם עלינו כי אין מקום לנקיטת אמצעי משמעת נוספים, בנוסף להתליית הרישיון האמורה שהיתה מוצדקת בנסיבות העניין. כמו כן, נבקש מבית המשפט כי ינמק בקצרה את הטעמים שהובילו להמלצתו, כאשר טעמים אלו יפורסמו תחת החלטת ועדת המשמעת".
- נוכח הסכמת הצדדים אפרט בקצרה טעמי, כדלקמן:
2. המערערת הורשעה בידי וועדת המשמעת, אשר הוקמה בהתאם להוראות סעיפים 35(א), (ג) לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977 (להלן - "החוק") במספר עבירות משמעת בהתאם להוראות סעיפים 33(1) ו - 33(3) לחוק, קרי - התנהגות שאינה הולמת את המקצוע של פסיכולוג וגילוי חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידו כפסיכולוג.
3. עניינם של האישומים מושא ההליך המשמעתי בעבודת המערערת כפסיכולוגית, אשר מונתה לתת חוות דעת, או כבעלת תפקיד, מטעם ערכאות שיפוטיות שונות, או מטעם רשויות הרווחה. כעולה אף מהחלטות וועדת המשמעת, הורתו של ההליך המשמעתי דן במספר תלונות שהוגשו כנגד המערערת, אשר דומה שחלק לא מבוטל מהן הוגש אגב התארגנות חלק מהמתלוננים כנגד המערערת, עת אלו לא היו שבעי רצון מחוות דעת המערערת בעניינם.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עב"י 22-03-63030 גרשנזון נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות

תיק חיצוני:

- 1
- 2 4. עיקר העיקרים של התלונות נגזר בידי וועדת התלונות הפועלת מכח סעיפים 35(א), (ב)
- 3 לחוק, ולאחר הגשת הקובלנה המשמעתית כנגד המערערת, אשר אף תוקנה במהלך ההליך,
- 4 בוטל חלק מהאישומים מושא הקובלנה, עת התקבלה באופן חלקי טענת המערערת לקיומה
- 5 של הגנה מן הצדק. בהחלטתה הסופית של וועדת המשמעת הורשעה המערערת בחלק
- 6 מהאישומים שיוחסו לה בכתב הקובלנה המתוקן, המהווים חלק קטן מכלל התלונות
- 7 שהוגשו כנגדה מלכתחילה.
- 8
- 9 5. ההליכים המשמעתיים כנגד המערערת נמשכו כעשור שנים, ואין צורך להכביר מילים
- 10 באשר לעינוי הדין שנגרם למערערת ולרושם הניכר, כי המערערת, נרדפה והוכפשה בידי
- 11 חלק מהמתלוננים כנגדה. כאמור בהסכמת הצדדים המוזכרת לעיל, חלק מהאישומים בהם
- 12 הורשעה המערערת מהווים הרשעה ראשונה מסוגה בישראל באישומים מסוג זה.
- 13
- 14 6. האישומים בהם הורשעה המערערת מתחלקים לשלושה סוגים: הראשון, אופן עריכת חוות
- 15 דעת שהגישה המערערת במסגרת תפקידה, אשר נמצא על ידי וועדת המשמעת במספר
- 16 מקרים כחורג מהסטנדרטים הראויים לשיטת וועדת המשמעת. השני, פגיעת המערערת,
- 17 בשני מקרים, בפרטיות מי ממושאי חוות דעתה או במסגרת עבודתה. השלישי, דיבור סרה
- 18 בפסיכולוגית קולגה.
- 19
- 20 7. מהחלטת וועדת המשמעת עולה, כי זו שמה לנגד עיניה את הסטנדרטים לכתיבת חוות דעת
- 21 פסיכולוגית לבית המשפט, אשר אומצו על ידי מועצת הפסיכולוגים, הוועד המרכזי של
- 22 הסתדרות הפסיכולוגים וועדת האתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים בשנת 2008 (להלן -
- 23 "כללי חוות הדעת") וראתה בהגשת חוות דעת הערוכה באופן חורגת מהכללים האמורים
- 24 כמקימה עבירות משמעת כאמור, קרי - התנהגות שאינה הולמת פסיכולוג, גילוי חוסר
- 25 יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה. אין חולק, כי כללי חוות הדעת אינם הוראת דין
- 26 מחייבת והוראותיהם אף אינם מהווים חלק מכללי הפסיכולוגים (אתיקה מקצועית),
- 27 תשנ"ב - 1991 (להלן - "כללי האתיקה"). מכך יש ללמוד, כי אף אם נערכה חוות דעת שלא
- 28 בהתאם לכללי חוות הדעת, אין בכך כדי לחייב מסקנה, שיש לראות בסטייה זו משום
- 29 עבירה משמעתית.
- 30
- 31 8. יחד עם זאת, אף בשים לב לכך שכללי חוות הדעת אומצו בידי מועצת הפסיכולוגים, אשר
- 32 בין תפקידיה ייעוץ לשר הבריאות בעניינים הנוגעים לעיסוק בפסיכולוגיה בישראל (סעיפים
- 33 47, 48(1) לחוק), יש בכללי חוות הדעת כדי לסייע בקביעת הנורמות האתיות החלות על

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עב"י 63030-03-22 גרשנזון נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות

תיק חיצוני:

פסיכולוג הנותן תעודות וחוות דעת במסגרת עבודתו המקצועית. כפועל יוצא מכך יש בכללי חוות הדעת אף כדי לסייע ביציקת תוכן להוראת כלל 5 לכללי האתיקה, באשר למתן תעודה פסיכולוגית, ובכלל זה חוות דעת, באופן רשלני. ברם אשוב ואדגיש, כי יש להבחין בין הסתייעות בכללי חוות הדעת לשם קביעת ופרשנות הסטנדרטיים האתים החלים על פסיכולוג הנותן חוות דעת, לבין החלה מלאה וללא סייג של כללי חוות הדעת.

9. באשר לאישומים בהם הואשמה המערערת בעניינים מהסוג הראשון, יש להבחין בין שני תתי סוגי אישומים: האחד, אישומים בהם הורשעה באשר לנוסח חוות הדעת שערכה, כאשר לא נמצא בחוות הדעת פירוט מספק של כלל העובדות הרלבנטיות, ובפרט אלו שאינן תומכות בהכרח במסקנתה הסופית של המערערת. פעולתה זו של המערערת אינה עולה בקנה אחד עם כלל ג' לכללי חוות הדעת. כלל זה מורה, כי פסיכולוג הנותן חוות דעת לבית המשפט ישתף את בית המשפט באופן יצירת המסד העובדתי שביסוד חוות הדעת, בתהליך עיבודו, ובדרך בה הגיע למסקנותיו. המומחה אף יציג בפני בית המשפט את "ניירות העבודה" בכדי שבית המשפט יוכל לעקוב אחר תהליך הסקת מסקנות המומחה. לעניין זה יוער, כי וועדת המשמעת קבעה מפורשות, שאינה מביעה עמדה באשר למסקנתה הסופית של המערערת בחוות הדעת שהגישה, וכל התייחסותה מכוונת לאופן עריכת חוות הדעת.

10. האחר, אישום לפיו המערערת החוותה דעתה בסוגיות החורגות מגדרי המינוי או חוות הדעת אותה התבקשה לתת, ובכך פעלה בניגוד לכלל ה' לכללי חוות הדעת. כלל ה' האמור מורה, כי פסיכולוג יחוה דעתו רק בנושאים המקצועיים ולא יביע דעה או ינקוט עמדה בשאלות האמורות להיות מוכרעות בידי בית המשפט. כן ימנע הפסיכולוג לכלול בחוות דעתו קביעה בעניין שהוא משפטי ושהוא בתחום שיקול דעתו הבלעדי של בית המשפט.

11. מקובלת עלי עמדת וועדת המשמעת, העולה בקנה אחד עם הוראת כלל ג' לכללי חוות הדעת, לפיה אף בשים לב למעמדה הנכבד של חוות דעת מומחה הממונה בידי ערכאה שיפוטית ונטיית הערכאה השיפוטית לאמץ את חוות דעת המומחה מטעמו, על המומחה להקפיד הקפדה יתרה לפרט בחוות דעתו את כלל העובדות הרלבנטיות, לרבות אלו שאינן תומכות דווקא במסקנתו. עריכת חוות דעת הסוטה באופן ניכר מהוראת כלל זה עלולה להטעות את הערכאה השיפוטית ועשויה להוות התרשלות חמורה מצד עורך חוות הדעת. מקובלת עלי עמדת וועדת המשמעת, לפיה בשני מקרים כשלה המערערת בכך שלא פירטה בחוות דעתה אף עובדות רלבנטיות, אשר לא תמכו במסקנתה (זאת מבלי להביע דעה, כפי שאף וועדת המשמעת לא הביעה דעה, האם נפל דופי במסקנת חוות הדעת).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עב"י 63030-03-22 גרשנזון נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות

תיק חיצוני:

12. שונים הם פני הדברים באשר להוראת כלל ה' לכללי חוות הדעת. בכל הכבוד סבורני, כי אף אם נמצא - כפי שמצאה וועדת המשמעת - שהמערערת החוותה דעתה בעניינים החורגים מגדרי מינויה, אין בכך משום עבירת משמעת. אף אם אניח, כי ככלל מצופה מפסיכולוג שלא להביע מיוזמתו דעה בעניינים החורגים מגדרי המבוקש ממנו, או להביע דעה בעניינים שעל פי טיבם נתונים להכרעת בית המשפט - כעולה מהוראת כלל ה' לכללי חוות הדעת - אני שותף לדעה, לפיה חריגה כאמור מקימה עבירה משמעתית. למסקנה האמורה למצער שני נימוקים: האחד, ספק רב האם הבעת דעה שלא התבקשה, או שעסקין בסוגיה המסורה להכרעת בית המשפט, עלולה להטעות ערכאה שיפוטית, אשר בידיה להתעלם מחלקה של חוות הדעת בה לא חפצה; האחר, הצבת רף מחמיר הקובע תג מחיר משמעותי ממומחה אשר החווה דעתו בעניינים בהם לא התבקש היא בעלת אפקט מצנן העלול להרתיע בעלי מקצוע, ופסיכולוגים בפרט, מלתת חוות דעת, ואף לגרום לכך שמומחה יפרש את הדברים באופן מצמצם בכדי שלא להיכשל בביצוע עבירת משמעת. בכך יפגע ציבור הנזקקים לשירות הפסיכולוגי, ובפרט יפגע שירות קבלת חוות דעת פסיכולוגיות (לו נזקקים באי בתי המשפט, ובפרט באי בתי המשפט לענייני משפחה, בתי הדין הרבניים ובתי המשפט לנוער). שהרי, מחמת הרתעת פסיכולוגים מהגשת חוות דעת וחיווי דעה, יקטן עוד יותר היצע הפסיכולוגים הנותן חוות דעת בהליכים משפטיים בפני הערכאות האמורות.
13. באשר לאישומים בדבר פגיעה בפרטיות בהם הורשעה המערערת הרי, שעסקין במקרה אחד של צילום קטין בביתו, תוך כדי אירוע סוער בו ירק הקטין בפני אמו, ומקרה אחר בו צירפה המערערת לתלונתה אל וועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין העתק תלונת עורכי הדין הנילונים כנגדה אל משרד הבריאות - עת התלונה המצורפת (להבדיל מתלונת המערערת עצמה) כללה פרטים אישיים של מושאי חוות דעת שערכה המערערת. בשני המקרים עסקין בפגיעה לא מוצדקת בפרטיות, אשר הצדיקה את הרשעת המערערת בעניינים אלו. יחד עם זאת עסקין בפגיעה מצומצמת בפרטיות, עת לא נטען שהצילום הוצג למאן דהוא. אף באשר לצירוף העתק התלונה שהוגשה כנגד המערערת הרי, שעסקין בפגיעה מצומצמת בפרטיות. שכן הפרטים האישיים שנחשפו שלא כדין, נחשפו אך בפנייה אל וועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין.
14. העניין האחרון הוא בכך שהמערערת הביעה את דעתה השלילית באשר לקולגה, עת סברה שאותה קולגה שותפה להתארגנות מתלוננים כנגד המערערת. נמצא שלא היה בסיס לטענות המערערת, ובכך נהגה באופן שאינו הולם פסיכולוגית. אין צורך להכביר מילים בכדי להבהיר, כי אין מדובר בהתנהגות בלתי הולמת ברף הגבוה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עב"י 63030-03-22 גרשנזון נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות

תיק חיצוני:

15. וועדת המשמעת מצאה להשית על המערערת אמצעי משמעת, אשר העיקרי שבהם הוא השעייתה מעיסוק בפסיכולוגיה בפועל למשך שמונה חודשים. וועדת המשמעת לא נימקה למעשה קביעתה זו. וועדת המשמעת אף לא השוותה קביעתה למקרים אחרים בהם ננקטו הליכי משמעת כנגד פסיכולוג. וועדת המשמעת אף לא הצביעה ולו על מקרה אחד בו ננקטו אמצעי משמעת כנגד מומחה מטעם בית משפט, או בעל מקצוע אחר, אשר נתן בתום לב חוות דעת, אשר נערכה באופן שאינו עולה בקנה אחד עם האופן בו יש לערוך חוות דעת.

16. סקירת המאגרים המשפטיים מלמדת, כי במקרים בהם רופאים הנפיקו ביודעין תעודות כוזבות, המליצה וועדת משמעת על התליית רישיונם למשך שלושה חודשים בלבד (משנה למנכ"ל משרד הבריאות נ' רורליך (8.5.2018)). במקרה בו נתן פסיכולוג חוות דעת מבלי שציין בהן שנערכו ללא בדיקה או קשר עם אבי הקטין מושא חוות הדעת הותלה רישיונו למשך חודשיים בלבד (משרד הבריאות נ' פלונית (החלטת וועדת משמעת מיום 12.4.15)). במקרה בו חו"ד בתיק פלילי נערכה שלא על פי הסטנדרטים המקובלים נקבע אמצעי משמעת של התראה (משרד הבריאות נ' פלוני (24.5.2011)).

17. במקרים אלו, אשר למצער חלקם חמור יותר מעניינה של המערערת, הושתו אמצעי משמעת קלים מאלו שהושתו על המערערת. בכך יש כדי לעורר חשש, הניכר אף מהחלטות וועדת המשמעת, כי להתארגנות כנגד המערערת הייתה תרומה ממשית להליכים המשמעתיים שנקטו כנגדה ולאמצעי המשמעת החמורים שנקבעו בהחלטת וועדת המשמעת.

18. המזכירות תסגור את התיק.

ניתנה היום, ז' אדר תשפ"ג, 28 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.

נמרוד פלקס, שופט